

УДК 657.6:331.2

А. А. Штех,
магістрант, Запорізька державна інженерна академія, м. Запоріжжя
Н. В. Харченко,
д. е. н., професор кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Запорізька державна інженерна академія, м. Запоріжжя

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ МАЛОЦІННИХ ТА ШВИДКОЗНОШУВАНИХ ПРЕДМЕТІВ

A. Shtekh,
master, Zaporizhya State Engineering Academy, Zaporizhya
N. Kharchenko,
Doctor of Economics, Professor of the Accounting, Analysis, Taxation and Audit Department,
Zaporizhya State Engineering Academy, Zaporizhya

THE WAYS OF THE LOW-VALUE AND FAST-WEARING ITEMS ACCOUNTING IMPROVEMENT

У статті досліджено зміст терміну "малоцінні та швидкозношувані предмети" (далі — МШП), наведено критерії визнання МШП активом, охарактеризовано синтетичний та аналітичний облік МШП. Обґрунтовано необхідність удосконалення синтетичного та аналітичного обліку та надано пропозиції щодо такого удосконалення.

In this article is researched the content of the term "Low-value and fast-wearing items", provided the criteria for recognition the low-value and fast-wearing items as an asset, characterized the synthetic and analytical accounting of the low-value and fast-wearing items. There's also substantiated the necessity of improving the synthetic and analytical accounting and there are also given suggestions for this improvement.

Ключові слова: малоцінні та швидкозношувані предмети, малоцінні, вартісний критерій, строк користування, синтетичний облік, аналітичний облік.

Key words: low-value and fast-wearing items, low value items, cost criterion, period of use, synthetic accounting, analytical accounting.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У сучасних умовах становлення ринкової економіки України зростає потреба в удосконаленні бухгалтерського обліку, особливо це стосується великих підприємств де існує велика кількість господарських операцій, від відображення правильності яких залежать результати діяльності.

Особливе місце у виробничій діяльності підприємства займають малоцінні і швидкозношувані предмети (МШП), адже вони є засобами праці невисокої вартості з недовгим терміном служби, які відносяться до класу запасів. Малоцінні та швидкозношувані предмети суттєво відрізняються від інших видів запасів, бо МШП багаторазово беруть участь у виробництві та зберігають свою натурально-речову форму до кінця строку корисного використання. Тому нині залишається актуальним питання удосконалення обліку МШП.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Основні аспекти удосконалення обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів знайшли своє відображення в наукових працях таких вітчизняних вчених, як: Данілов О.Д., Паєнко Т.В., М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, М.І. Беленкова, Сук Л.К., Макаренко А.П., Меліхова Т.О. та інші. Проте напрям удосконалення обліку МШП потребує подальшого дослідження.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є дослідження сутності малоцінних та швидкозношуваних предметів, виявлення проблемних питань обліку та шляхи їх вирішення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретико-методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про наявність та рух МШП і розкриття її у фінансовій звітності визначає Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" [3] та Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [2]. У різних літературних джерелах можна зустріти дещо різне тлумачення малоцінних та швидкозношуваних предметів, та основні складові що входять до цього поняття залишаються незмінними (табл. 1).

Відповідно до П(С)БО 9 "Запаси" [3], малоцінні та швидкозношувані предмети визнаються активом, якщо:

- існує імовірність того, що в майбутньому підприємство отримає економічні вигоди, пов'язані з їх використанням;
- вартість МШП може бути достовірно визначена.

У Методичних рекомендаціях, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. № 2 (із останніми змінами та доповненнями від 30.12.2013 р.) вказані ще два критерії визнання МШП активом:

- підприємству перейшли ризики й вигоди, пов'язані з правом власності або з правом повного господарського оперативного управління на придбані (отримані) запаси;
- підприємство здійснює управління та контроль за МШП.

Основним та єдиним критерієм віднесення активів до МШП в бухгалтерському обліку є строк їх корисного використання:

Таблиця 1. Дослідження визначення терміну "малоцінні та швидкозношувані предмети"

№	Автор, джерело	Визначення
1	2	3
1	О. Д. Данілов, Т. В. Паєнтко [7, с. 256]	МШП – це засоби праці, які підприємство очікує використовувати менше одного року. До МШП також належать ті засоби праці, які, як очікують, використовуватимуть менше одного операційного циклу, якщо він перевищує один рік
2	М. Ф. Огійчук, В. Я. Плаксієнко, М. І. Беленкова [6, с. 1042]	МШП є засобами праці, але на відміну від основних засобів їх вартість включають у запаси
3	Л. К. Сук [8, с. 663]	МШП – це предмети, які використовуються не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він триває понад один рік. Визначення поняття «малоцінні» у стандартах немає. Підприємство самостійно визначає, які предмети в нього малоцінні і мають обліковуватися на рахунку 22

Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [2], для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух малоцінних та швидкозношуваних предметів, що знаходяться у складі запасів призначено рахунок 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети".

Характеристику рахунку 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" наведено на рисунку 1.

Аналітичний облік МШП ведеться за видами предметів по однорідних групах, установлених, виходячи з потреб підприємства.

Тому для більшої деталізації та відповідності синтетичного та аналітичного обліку пропонуємо розширити робочий план рахунків у залежності від наявності матеріально відповідальних осіб (далі — МВО).

Така деталізація робочого плану рахунків дасть змогу своєчасно і більш точно отримувати інформацію про наявність та рух МШП на підприємстві.

Аналізуючи первинну документацію з обліку МШП ми вважаємо доцільним створення додаткового реєстру оперативного (кількісного) обліку руху малоцінних і швидкозношуваних предметів, які знаходяться в експлуатації (табл. 2). Цей реєстр повинен включати за кожним видом МШП таку інформацію:

- найменування МШП;
- інформацію про надходження МШП;
- інформацію про передачу в експлуатацію МШП;
- інформацію про припинення експлуатації МШП;
- інформацію про вибуття МШП з підприємства;
- інформацію про наявність МШП на підприємстві.

Записи до реєстру повинні здійснюватися на підставі первинних документів, що відображають господарську операцію з МШП з обов'язковим відображенням даних документів в реєстрі.

Вирішуючи поставлені завдання щодо удосконалення обліку МШП на підприємствах, не можливо не приділити увагу покращенню аналітичного обліку. Оскільки аналітичний облік МШП ведеться за видами предметів по однорідних групах [2], установлених, виходячи з потреб підприємства, тому з метою отримання

Сальдо на початок періоду	
Дт	Кт
За первинною вартістю придбані (отримані) або виготовлені МШП (+)	За обліковою вартістю відпуск МШП в експлуатацію із списанням на рахунки обліку витрат, а також списання нестач і втрат від псування таких предметів (-)
Сальдо на кінець періоду	

Рис. 1. Характеристика рахунку 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети"

більш оперативної інформації про наявність та рух актуальним було б запровадження "Картки складського обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів" (рис. 2), в якій буде відображатись надходження, вибуття та залишок МШП. Така інформація дуже полегшить оперативний облік.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У результаті проведеного дослідження було встановлено зміст терміну "малоцінні та швидкозношувані

Таблиця 2. Рекомендовані субрахунки рахунку 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети"

Рахунок	Назва рахунку	Субрахунок 1 порядку	Назва субрахунку	Субрахунки 2 порядку	Назва субрахунку
1	2	3	4	5	6
22	Малоцінні та швидкозношувані предмети	2201	Спецоснастка та спецінструмент	22011	МВО 1
				22012	МВО 2
				22013	МВО 3
				...	тощо
		2202	Інструмент	22022	МВО 1
				22023	МВО 2
				22024	МВО 3
				...	тощо
		2203	Господарський інвентар	22031	МВО 1
				22032	МВО 2
				22033	МВО 3
				...	тощо
		2204	Спеціальний одяг	22041	МВО 1
				22042	МВО 2
				22043	МВО 3
				...	тощо
		2205	Постільна білизна	22051	МВО 1
				22052	МВО 2
				22053	МВО 3
				...	тощо
		2206	Матеріали для соціальних потреб	22061	МВО 1
				22062	МВО 2
				22063	МВО 3
				...	тощо
2209	МШП власного виробництва	22091	МВО 1		
		22092	МВО 2		
		22093	МВО 3		
...	тощо				

Таблиця 3. Реєстр оперативного (кількісного) обліку руху малоцінних і швидкозношуваних предметів

№	Найменування МШП	Надходження					Передача в експлуатацію				Припинення експлуатації			Вибуття з підприємства			Наявність на підприємстві (у т.ч. в експлуатації)	
		Дата	Джерело надходження	К-ть	Первинна вартість	Первинний документ	Дата	Місце експлуатації	МВО	Первинний документ	Дата	Причина	Первинний документ	Дата	К-ть	Причина		Первинний документ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

предмети" та досліджено їх синтетичний та аналітичний облік. Запропоноване розширення плану рахунків у вигляді додаткових субрахунків до рахунку 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" дасть змогу своєчасно і більш точно отримувати інформацію про наявність та рух МШП на підприємстві.

Виявивши недосконалість первинної документації з обліку МШП, було запропоновано створення додаткового реєстру оперативного (кількісного) обліку руху малоцінних і швидкозношуваних предметів, які знаходяться в експлуатації.

Для покращення аналітичного обліку МШП запропоновано введення карток складського обліку МШП, в яких після кожної позиції МШП по надходженню і вибуттю виводиться залишок. І все це дасть змогу уникнути виникнення неправдивих та недостовірних облікових даних та спотворення інформації про фінансовий стан підприємства.

Література:

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів. — 8-ме вид., доп. і перероб. / Ф.Ф. Бутинець. — Житомир: ПП "Рута", 2009. — 912 с.

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 № 246 (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>

4. Меліхова Т.О. Концептуальні основи відображення в обліку надходження ТМЦ та обладнання та обґрунтування віднесення їх до капітальних інвестицій або до запасів / Меліхова Т.О. Манойло Т.В. // Матер. Міжн. Науково-практ. конф. "Економіка і менеджмент — 2013: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку", 24—25 квітня 2014 р. — Т. 5: збір. наук. праць. — м. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, 2014. — С. 33—35.

5. Макаренко А.П. Стан та перспективи обліку виробничих запасів / Макаренко А.П., Ярданова Т.Г. // Соціально-економічний розвиток / Матеріали XXXII Міжнародної науково-практичної конференції, Чернівці, 18—19 січня 2016 р. — Т. 3. — Київ: Науково-видавничий центр "Лабораторія думки", 2016. — С. 4—6.

6. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник / М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, М.І. Беленкова та ін. / За ред. проф. М.Ф. Огійчука. — 6-те вид., перероб. і допов. — К.: Алерта, 2011. — 1042 с.

7. Данілов О.Д., Паєнко Т.В. Р 68 Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 256 с.

8. Сук Л.К. Фінансовий облік: навчальний посібник / Л.К. Сук, П.Л. Сук. — 3-є вид., переробл. і доповн. — К.: Знання, 2016. — 663 с.

9. Макаренко А.П. Удосконалення облікових реєстрів з метою своєчасного управління підприємством та контролю за його фінансовою безпекою / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова // Економічний вісник університету. Збірник наукових праць. — Вип. 22/1. — Переяслав-Хмельницький, 2014. — С. 85—94.

10. Макаренко А.П. Інформаційна база заповнення спрощеної звітності — інструмент управління та фінансової безпеки / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова // Науково-виробничий журнал "Часо-

КАРТКА № ____ СКЛАДСЬКОГО ОБЛІКУ МАЛОЦІННИХ ТА ШВИДКОЗНОШУВАНИХ ПРЕДМЕТІВ							
Номенклатурний номер _____							
Найменування МШП _____							
Дата запису	Номер документа	Номер за порядком	Від кого одержано чи кому відпущено	Надходження	Вибуття	Залишок	Контроль (підпис, дата)
1	2	3	4	5	6	7	8

Рис. 2. Рекомендована картка складського обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів

пис економічних реформ". — Луганськ: Східноукраїнський національний університет. В. Даля, 2014. — № 1. — С. 26—32.

11. Меліхова Т.О. Організація обліку касових операцій / Т.О. Меліхова, Т.В. Монойло // Матеріали XIX Науково-технічної конференції студентів, аспірантів і викладачів в ЗДІА. Проблеми економічного розвитку у сучасних умовах. Т. IV. — Запоріжжя, ЗДІА, 2014. — 61 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zgia.zp.ua>

12. Меліхова Т.О. Проблемні аспекти відображення в обліку ТМЦ та обладнання при віднесенні до капітальних інвестицій відповідно до П(С)БО та МСФЗ / Т.О. Меліхова, Т.В. Манойло // Вісник Дніпропетровського національного університету. Сер. "Економіка". — Дніпропетровськ: 2014, Вип. 3. — № 10/1. Т. 22 — С. 158—164.

13. Меліхова Т.О. Концептуальні основи обліку витрат підприємства / Т.О. Меліхова, Г.С. Хайло // Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. "Україна-Польща: діалог культур в контексті євроінтеграції", 25—27 вересня 2014 р.: збір. матер. — Запоріжжя: ЗДІА. Т. I, 2014. — С. 221—224.

14. Меліхова Т.О. Сучасні проблеми обліку дебіторської заборгованості / Т.О. Меліхова, Д.А. Мась // Соціально-економічний розвиток / Матеріали XXXII Міжнародної науково-практичної конференції, Чернівці, 18—19 січня 2016 р. — Т. 2. — Київ: Науково-видавничий центр "Лабораторія думки", 2016. — С. 22—23.

15. Меліхова Т.О. Проблеми та шляхи удосконалення обліку основних засобів на підприємстві / Т.О. Меліхова, Н.С. Ніколаєнко // Апробація результатів дослідження. Найважливіші положення та висновки магістерської роботи доповідалися на XXI науково-технічній конференції студентів, магістрантів, аспірантів і викладачів ЗДІА (м. Запоріжжя, 2016 р.).

16. Теорія і методика документування в обліку і аудиту: навчально-методичний посібник для студентів ЗДІА спеціальності 6.030509 "Облік і аудит" денної та заочної форми навчання. / А.П. Макаренко, О.М. Панченко, Л.В. Таратута, Т.О. Меліхова, Л.А. Птіцина. — Ч. 1. — Запоріжжя: ЗДІА, 2011. — 196 с.

17. Ткач А.А. Розвиток інституту інформаційної безпеки підприємства на основі раціонального документування обліку розрахунків з покупцями / А.А. Ткач, Т.О. Меліхова // Інституціональний вектор економічного розвитку. — Мелітополь, 2012. — № 5 (1). — С. 7—12.

18. Макаренко А.П. Адаптація обліку фінансових інвестицій відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності / А.П. Макаренко, С.С. Лазаренко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. — Вип 2 (14). — Бердянськ, 2011. — С. 102 — 106.

19. Макаренко А. П. Шляхи удосконалення організації обліку та аудиту товарно-матеріальних цінностей на підприємстві / А.П. Макаренко, І.О. Литвиненко // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. — Вип. 2 (11). — Полтава: ПДАА. — 2015. — С. 33—39.

20. Макаренко А. П. Обґрунтування інформаційної основи обліку ТМЦ на підприємстві / А.П. Макаренко, І.О. Литвиненко // Соціально-економічний розвиток / Матеріали XXXII Міжнародної науково-практичної конференції, Чернівці, 18—19 січня 2016 р. — Т. 2. — Київ: Науково-видавничий центр "Лабораторія думки", 2016. — С. 22—23.

21. Макаренко А.П. Удосконалення організації обліку короткострокової дебіторської заборгованості на підприємстві / А.П. Макаренко, Д.В. Ахмедова // Матеріали XXII Науково-технічної конференції студентів, аспірантів і викладачів в ЗДІА. Економіка та менеджмент. Т. IV. — Запоріжжя, ЗДІА, 2017. — 165 с.

22. Макаренко А.П. Фінансовий облік 1: навчальний посібник. — Видання 2-ге, доповнене, перероблене [гриф МОН України] / А.П. Макаренко, О.М. Панченко, Г.М. Безкоста. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 400 с.

23. Меліхова Т.О. Вплив обліку оренди на рівень фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, Ю.В. Подмешальська // Культура народів Причорномор'я. — Симферополь, 2011. — № 217. — С. 61—63.

24. Меліхова Т.О. Концептуальні основи обліку заробітної плати та аналізу податкового навантаження для підвищення рівня фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, М.Р. Єременко // Економічний вісник Донбасу: наук. журнал. — Луганськ, 2012. — Вип. 1 (27). — С. 150—155.

25. Меліхова Т.О. Документування обліку розрахунків за заробітною платою з метою зміцнення інформаційної безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, С. Голубенко // Складні системи і процеси. — Запоріжжя: КПУ, 2012. — № 1 (21). — С. 63—67.

26. Меліхова Т.О. Удосконалення аналітичного обліку розрахунків за заробітною платою для підвищення якості контролю / Т.О. Меліхова, М. Єременко // Матер. Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, аспірантів та студентів "Стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку в Україні", 28 лютого 2013 р.: збір. наук. праць. — Ірпінь: НУ ДПСУ, 2013. — Ч. 2. — С. 105—107.

References:

1. Butynets', F.F. (2009), *Bukhhalters'kyj finansovyj oblik [Accounting and financial accounting]*, Ruta, Zhytomyr, Ukraine.

2. Ministry of Finance of Ukraine (1999), "Instruction for the use of the Plan of Accounts for Assets, Capital, Commitments and Business Operations accounting at Enterprises and Organizations" (with changes and editions), available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

3. Ministry of Finance of Ukraine (1999), "Regulation (standard) of accounting 9 "Stocks"" (with changes and editions), available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>

4. Melikhova, T.O. and Manojlo, T. V (2014), "The conceptual bases of reflection material values inflows in accounting and justification of their attribution to capital investments or inventories", *Ekonomika i menedzhment — 2013: perspektyvy intehratsii ta innovatsijnoho rozvytku [Economics and Management 2013: Prospects for the Integration and Innovation Development]*, XXIX Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia [XXIX International scientific and practical conference], National University, Dnipropetrovsk, Ukraine, pp. 33—35.

5. Makarenko, A.P. and Yordanova, T.H. (2016), "Status and prospects of inventory accounting", *Sotsial'no-ekonomichnyj rozvytok [Social-economic development]*, XXXII Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia [XXXII International scientific and practical conference], Laboratory of thought, Kyiv, Ukraine, pp. 4—6.

6. Ohijchuk, M.F. Plaksiienko, V.Ya. and Belenkova, M.I. (2011), *Finansovyy ta upravlins'kyj oblik za natsional'nyy standartamy* [Financial and management accounting according to national standards], 6th ed, Alerta, Kyiv, Ukraine.
7. Danilov, O. D. and Paientko, T. V. (2011), *Finansy pidpriemstv u zapytanniakh i vidpovidiakh* [Enterprises' finances in questions and answers], Tsentri uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.
8. Suk, L.K. and Suk, P.L. (2016), *Finansovyy oblik* [Financial accounting], 3rd ed, Znannia, Kyiv, Ukraine.
9. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Chakalova N.S. (2014), "The accounting registers improvement with the aim of enterprise' timely management and its financial security control", *Ekonomichnyj visnyk universytetu*, Vypusk 22/1, pp. 85—94.
10. Makarenko, A. P. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2014), "The information base for simplified reporting is an instrument of management and financial security", *Chasopys ekonomichnykh reform*, № 1, pp. 26—32.
11. Melikhova, T.O. and Monojlo, T.V. (2014), "The organization of cash operations accounting", *Problemy ekonomichnoho rozvytku u suchasnykh umovakh* [The problems of the economic development in modern conditions], XIX Naukovo-tekhnicna konferentsiya studentiv, aspirantiv i vykladachiv v ZDIA [XIX Scientific and Technical Conference of Students, Postgraduates and Teachers at Zaporizhya State Engineering Academy], Zaporizhya State Engineering Academy, Zaporizhya, Ukraine, pp. 61.
12. Melikhova, T.O. and Manojlo, T. V. "Problematic aspects of the inventories and equipment reflection in accounting when referring them to capital investments according to the Regulations (Standards) of the Accounting Standards and International Financial Reporting Standards", *Visnyk Dnipropetrovs'koho natsional'noho universytetu. Seriya "Ekonomika"*, vol. 22, pp. 158—164.
13. Melikhova, T.O. and Khajlo, H.S. (2014), "The conceptual bases of the enterprise expenses accounting", *Ukraina — Pol'scha: dialoh kul'tur v konteksti ievrointehratsii* [Ukraine — Poland: culture dialogue in the eurointegration context], *Mizhnarodna naukovo — praktichna konferenciya* [International scientific and practical conference], Zaporizhya State Engineering Academy, Zaporizhya, Ukraine, pp. 221—224.
14. Melikhova, T.O. and Mas', D.A. (2016), "Modern problems in the receivables accounting", *Sotsial'no — ekonomichnyj rozvytok* [Social — economic development], XXXII Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia [XXXII International scientific and practical conference], Laboratory of thought, Kyiv, Ukraine, pp. 22—23.
15. Melikhova, T.O. and Nikolaienko, N.S. (2016), "The problems and ways of improving the accounting of fixed assets at the enterprise", *Aprobatsiia rezul'tativ doslidzhennia. Najvazhlyvishi polozhennia ta vysnovky mahisters'koi roboty* [Approval of research results. The most important positions and conclusions of the master's work], XXI naukovo — tekhnichna konferentsiia studentiv, mahistrantiv, aspirantiv i vykladachiv [XXI Scientific and Technical Conference of Students, Postgraduates and Teachers at Zaporizhya State Engineering Academy], Zaporizhya State Engineering Academy, Zaporizhya, Ukraine.
16. Makarenko, A.P. Panchenko, O.M. Taratuta, L.V. Melikhova, T.O. and Ptitsina, L.A. (2011), *Teoriia i praktyka dokumentuvannia v obliku i audyti* [The theory and practice of documenting in accounting and audit], Zaporizhya State Engineering Academy, Zaporizhya, Ukraine.
17. Tkach, A.A. and Melikhova, T.O. "The development of the enterprise Information Security Institute on the basis of rational document accounting of the payments with buyers", *Instytutsional'nyj vektor ekonomichnoho rozvytku*, № 5 (1), pp. 7—12.
18. Makarenko, A. P. and Lazarenko, S.S. (2011), "The financial investments accounting adaptation according to the international financial reporting standards", *Visnyk Berdians'koho universytetu menedzhmentu i biznesu*, vyp 2 (14), pp. 102—106.
19. Makarenko, A. P. and Lytvynenko, I.O. (2015), "The ways of improvement the organization of accounting and auditing of the material values at the enterprise", *Naukovi pratsi Poltav's'koi derzhavnoi ahrarnoi akademii*, vyp. 2 (11), pp. 33—39.
20. Makarenko, A. P. and Lytvynenko, I.O. (2016), "The justification of the information base for the Material Values accounting at the enterprise", *Sotsial'no — ekonomichnyj rozvytok* [Social-economic development], XXXII Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia [XXXII International scientific and practical conference], Laboratory of thought, Kyiv, Ukraine, pp. 22—23.
21. Makarenko, A. P. and Akhmedova, D.V. (2016), "The improvement of the short — term receivables accounting at the enterprise", *XXII Naukovo — tekhnichna konferentsiya studentiv, aspirantiv i vykladachiv v ZDIA* [XXII Scientific and Technical Conference of Students, Postgraduates and Teachers at Zaporizhya State Engineering Academy], Zaporizhya State Engineering Academy, Zaporizhya, Ukraine, pp. 165.
22. Makarenko, A.P. Panchenko, O.M. and Bezcosta, H.M. (2017), *Finansovyy oblik 1* [Financial accounting 1], ZDIA, Zaporizhia, Ukraine.
23. Melikhova, T.O. (2011), *Vplyv obliku orendy na riven' finansovoi bezpeky pidpriemstva / T.O. Melikhova, Yu.V.Podmeshal's'ka // Kul'tura narodov Prycherno-mor'ia, Symferopol'*, № 217, pp. 61—63.
24. Melikhova, T.O. and Yeremenko, M.R. (2012), "The conceptual bases of wage accounting and tax burden analysis for the improvement of financial security level at the enterprise", *Ekonomichnyj visnyk Donbasu, Luhans'k*, vyp. 1 (27), pp. 150—155.
25. Melikhova, T.O. Holubenko, S. (2012), "The documentation of the payroll accounting for the purpose of strengthen the enterprice's information security", *Skladni systemy i protsesy*, № 1 (21), pp. 63—67.
26. Melikhova, T.O. and Yeremenko, M. (2013), "The improvement of the analytical payroll accounting for rising the control quality", *Stan ta perspektyvy rozvytku bukhhalters'koho obliku v Ukraini* [The state and prospects of accounting development in Ukraine], *Vseukrains'ka naukovo — praktychna konferentsiia molodykh vchenykh, aspirantiv ta studentiv* [All-Ukrainian scientifically practical conference of young scientists, graduate students and students], Irpin', Ukraine, pp. 105—107.

Стаття надійшла до редакції 23.12.2017 р.